

**KLINIK KO'NIKMALARNI O'RGATISHDA SIMULYATSION
TEKNOLOGIYALAR VA OSCE METODIKASI.**

Sahiyeva Matluba Toshpo'lat qizi

Toshkent davlat tibbiyot universiteti Termiz filiali

Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasida dotsenti

E-mail: matlubasahiyevattatf@gmail.com

Xushbaxtova Bunafsha Sherzod qizi

Toshkent davlat tibbiyot universiteti Termiz filiali

Terapiya yo'nalishi 1-kurs magistranti

E-mail: bunafshaxushbaxtova03@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu maqolada tibbiyot ta'limida klinik ko'nikmalarni shakllantirishda simulyatsion texnologiyalar hamda OSCE (Objective Structured Clinical Examination) metodikasining o'rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Simulyatsion o'qitish usullarining turlari, ularning afzalliklari hamda talabalar bilim va ko'nikmalarini xavfsiz muhitda rivojlantirishdagi roli yoritilgan. Shuningdek, OSCE metodikasining tuzilishi, baholash mezonlari va obyektivlikni ta'minlashdagi ahamiyati ko'rib chiqilgan. Mazkur yondashuvlarning integratsiyasi tibbiy ta'lim sifatini oshirish, klinik fikrlashni rivojlantirish va amaliy tayyorgarlikni mustahkamlashda muhim omil ekanligi asoslab berilgan.

Kalit so'zlar

simulyatsion texnologiyalar, klinik ko'nikmalar, OSCE, tibbiy ta'lim, amaliy tayyorgarlik, baholash metodikasi, standartlashtirilgan bemor, klinik fikrlash, innovatsion ta'lim, tibbiyot pedagogikasi.

Abstract

This article examines the role and significance of simulation technologies and the Objective Structured Clinical Examination (OSCE) methodology in the development of clinical skills in medical education. It describes the types of simulation-based learning methods, their advantages, and their importance in providing a safe environment for students to practice and improve their competencies. In addition, the structure of the OSCE method, its assessment criteria, and its role in ensuring objectivity are discussed. The integration of simulation technologies and OSCE is

justified as an effective approach to enhancing the quality of medical education, strengthening practical training, and improving clinical reasoning skills.

Keywords

simulation technologies, clinical skills, OSCE, medical education, practical training, assessment methods, standardized patients, clinical reasoning, innovative education, medical pedagogy.

Аннотация

В данной статье рассматриваются роль и значение симуляционных технологий и методики Objective Structured Clinical Examination (OSCE) в формировании клинических навыков в медицинском образовании. Описываются виды симуляционного обучения, их преимущества, а также их значение в обеспечении безопасной среды для практической подготовки студентов. Кроме того, анализируются структура метода OSCE, критерии оценки и его роль в обеспечении объективности. Обосновано, что интеграция симуляционных технологий и OSCE способствует повышению качества медицинского образования, укреплению практической подготовки и развитию клинического мышления.

Ключевые слова

симуляционные технологии, клинические навыки, OSCE, медицинское образование, практическая подготовка, методы оценки, стандартизированные пациенты, клиническое мышление, инновационное обучение, медицинская педагогика.

Kirish: Zamonaviy tibbiyot ta'limi nafaqat nazariy bilimlarni, balki amaliy ko'nikmalarni mukammal egallashni ham talab qiladi. Shu sababli klinik ko'nikmalarni o'rgatishda innovatsion yondashuvlar, xususan, simulyatsion texnologiyalar va OSCE metodikasi muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ushbu maqolada mazkur usullarni qo'llashning ahamiyati, afzalliklari va ta'lim jarayonidagi o'rni yoritiladi.

Asosiy qism: Simulyatsion texnologiyalar tushunchasi

Simulyatsion texnologiyalar — bu real klinik holatlarni sun'iy ravishda yaratish orqali talabalarga xavfsiz muhitda amaliy ko'nikmalarni o'rgatish usulidir. Bu texnologiyalar turli shakllarda bo'lishi mumkin:

Manekenlar (oddiy va yuqori aniqlikdagi)

Virtual simulyatorlar

Standartlashtirilgan bemorlar (aktyorlar yordamida)

Kompyuter dasturlari va VR (virtual reallik).

Simulyatsion texnologiyalarning afzalliklari

Simulyatsion o'qitish usullarining asosiy afzalliklari quyidagilardan iborat:

Xavfsizlik – talabalar real bemorga zarar yetkazmasdan mashq qilish imkoniga ega bo'ladi.

Takrorlash imkoniyati – murakkab muolajalarni bir necha bor bajarib ko'rish mumkin.

Xatolardan o'rganish – xatolar tahlil qilinadi va tuzatiladi.

Standartlashgan ta'lim – barcha talabalar bir xil sharoitda o'qitiladi.

Stressni kamaytirish – real klinik vaziyatlarga tayyorgarlikni oshiradi.

OSCE metodikasi haqida

OSCE (Objective Structured Clinical Examination) — zamonaviy baholash tizimi bo'lib, u an'anaviy imtihonlardan tubdan farq qiladi. Uning asosiy xususiyatlari quyidagilar:

1. Obyektivlik (Objectivity)

Har bir talaba bir xil topshiriqni bajaradi va baholash maxsus checklist (belgilangan mezonlar) asosida amalga oshiriladi. Bu subyektiv fikrlarni kamaytiradi.

2. Strukturalashganlik (Structured format)

Imtihon bir nechta stansiyalardan iborat bo'lib, har biri aniq klinik vazifani o'z ichiga oladi (masalan, anamnez yig'ish, fizik ko'rik, tashxis qo'yish, muolaja rejasini tuzish).

3. Ko'p komponentlilik (Multidimensional assessment)

4. Standartlashtirilgan sharoit (Standardization)

Barcha talabalar uchun bir xil vaqt, bir xil vazifa va bir xil baholash mezonlari qo'llanadi.

5. Vaqt bilan cheklanish (Time-bound performance)

Har bir stansiya uchun odatda 5–10 daqiqa ajratiladi. Bu talabani tez va aniq qaror qabul qilishga o'rgatadi.

6. Realistiklik (Clinical relevance)

OSCE ning asosiy xususiyatlari

OSCE faqat bilimni emas, balki quyidagilarni ham baholaydi:

Amaliy ko'nikmalar

Muloqot qobiliyati

Klinik fikrlash
Professional etika

Simulyatsiya va OSCE integratsiyasi

Simulyatsion o'qitish va OSCE baholash metodikasi bir-birini to'ldiruvchi tizim hisoblanadi.

Integratsiyaning asosiy jihatlari:

“O'rgatish → baholash” sikli

Simulyatsiya orqali o'rganilgan ko'nikmalar OSCE orqali baholanadi. Bu ta'lim jarayonini tizimli qiladi.

Kompetensiyaga asoslangan yondashuv

Talaba faqat nazariy bilim emas, balki real vazifani bajarish orqali baholanadi.

Feedback (fikir-mulohaza) mexanizmi

OSCE natijalari asosida talabaga aniq kamchiliklari ko'rsatiladi va ularni simulyatsiyada qayta mashq qilish mumkin.

Klinik fikrlashni rivojlantirish

Simulyatsiya — o'rganish muhiti, OSCE — qaror qabul qilishni tekshirish vositasi sifatida xizmat qiladi.

Ta'lim sifatini monitoring qilish

OSCE natijalari orqali butun o'quv dasturining samaradorligi baholanadi.

Natijada, bu integratsiya “biladi” darajasidan “qila oladi” darajasiga o'tishni ta'minlaydi.

Kamchiliklar va muammolar

Har qanday innovatsion tizim kabi, simulyatsiya va OSCE ham ayrim muammolarga ega:

1. Yuqori xarajatlar

Yuqori texnologiyali simulyatorlar juda qimmat

Maxsus laboratoriyalar (simulation center) talab etiladi

2. Kadrlar tayyorlash muammosi

O'qituvchilar simulyatsiya metodikasini bilishi kerak

OSCE uchun baholovchilarni standartlashtirish zarur

3. Vaqt va resurs talabi

OSCE tashkil etish katta logistika talab qiladi

Ko'p sonli stansiyalar, baholovchilar va ishtirokchilar kerak

4. Texnik muammolar

Simulyatorlar nosozligi

Dasturiy ta'minotdagi xatolar

5. Realizm chegaralanganligi

Har qanday simulyatsiya real bemorni to'liq aks ettira olmaydi

Emotsional va murakkab klinik vaziyatlar ba'zan yetarli darajada berilmaydi

6. Stress omili

OSCE formati ayrim talabalar uchun yuqori stress keltirib chiqaradi

Bu ba'zan haqiqiy bilim darajasini to'liq aks ettirmasligi mumkin

Xulosa

Klinik ko'nikmalarni o'rgatishda simulyatsion texnologiyalar va OSCE metodikasi zamonaviy tibbiy ta'limning ajralmas qismiga aylanmoqda. Ular talabalarning amaliy tayyorgarligini oshirish, bemor xavfsizligini ta'minlash va ta'lim sifatini yaxshilashda muhim rol o'ynaydi. Kelajakda ushbu yondashuvlarni yanada takomillashtirish va keng joriy etish tibbiyot sohasining rivojlanishiga xizmat qiladi.